

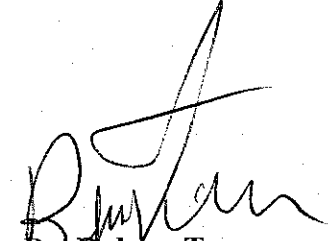

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 6415
Tarih: 15.04.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Covid 19'un salgının toplumun ekonomik yaşamını olumsuz etkilemesiyle insanların asgari yaşam biçimlerinin korunması amacıyla **"Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi"** gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 15.04.2020

Dr. Ridvan Turan
Mersin Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Covid 19 tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ekonomiyi olumsuz etkileyerek özellikle alt gelirli insanların ihtiyaçlarını karşılaması gittikçe zorlaşmaktadır. İnsan yaşamını tehdit eden Covid 19 salgınından en çok etkilenenler ise her zaman olduğu gibi yine dar gelirli kesimlerdir. 2018 yılında başlayan yaşadığımız zamana kadar etkileri devam eden ekonomik krizin ardından covid 19 salgınıyla birlikte dar gelirli insanlar açısından ekonomik ve sosyal yaşamı sürdürebilmenin olanakları azalmaktadır.

Türk-İş sendikasının Mart ayı açlık ve yoksulluk sınırı raporuna göre bir çalışanın aylık yaşam maliyeti 2.847 TL, dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 2.345 TL, yoksulluk sınırı ise 7.639 TL, mutfak enflasyonunda artış oranı aylık % 3,89 iken on iki aylık % 16,44'tür. Yine aynı rapora göre dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması (mutfak masrafı) tutarı bir önceki aya göre 88 TL, temel ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama ise 286 TL daha fazla olmuştur. Son bir yıl itibariyle artış tutarı ise (aile bütçesine gelen ek harcama gereği) gıdada 331 TL ve toplamda 1.079 TL'dir. Bekar, çocuksuz çalışanın yaşam maliyeti 2.847 TL olup asgari ücretle çalışanın maaşından 743 TL fazladır. Türkiye'de özellikle asgari ücret ile çalışan ve emekliler başta olmak üzere dar gelirli çalışanların bir yıllık satın alma gücünden oluşabilecek gelir kayıplarının giderilmesi gerekmektedir.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR) tarafından yapılan Türkiye'de sendikalaşma araştırmasına göre, 15 milyon 799 bin çalışan işçilerin sadece 1 milyon 918 bini sendika üyesi iken, 13 milyon 881 bin işçi herhangi bir sendikaya üye değildir. Bu rakamlara göre işçilerin yaklaşık % 90'ını sendikasız ve toplu iş sözleşmeleri kapsamında değil. Bu tablo Türkiye'de çalışanların yaklaşık % 90'ının toplu iş sözleşmesiz olarak işverenlerin insafına bırakıldığı anlamına gelmektedir.

Türkiye'de başta asgari ücret ve emekliler başta olmak üzere çalışanların sorunları oldukça fazla olmasına rağmen en temel sorun geçinememe sorunudur. Ekonomik kriz ve Covid 19 salgını zaten geçim sıkıntısı olan çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamını tahrip etmektedir.

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	16 Nisan 2020	Esas No: 2/2814

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
15 Nisan 2020
Namlara:

TBMM GELEN EVRAK	
15 Nisan 2020	
No:	644848
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR	

Anayasanın 55. Maddesinde “Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.” İbaresini yer almasına rağmen reel politik düzlemde çalışanların yaşam koşullarının iyileştirilmesi bir tarafa devlet gelir vergisiyle birlikte çalışanların omuzlarında ağır bir yük oluşturmaktadır.

Vergi dilimleri çalışanların yıl içerisinde elde ettikleri toplam gelir vergisine tabi esas ücretlerin gelir vergisi oranını belirleyen tarifeler olarak ifade edilse de aslında dar gelirli çalışanların yaşamları için harcayacakları paradan zorunlu olarak feragat etmesidir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103’üncü maddesinde yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin tarife 01.01.2020 tarihinden geçerli olmak üzere yeniden güncellenmiştir. Bu düzenlemeye göre çalışan ücretliler için 2020 yılında 22.000 TL’ye kadar %15, 49.000 TL’nin 22.000 TL’si için 3.300 TL, fazlası için % 20, 180.000 TL’nin 49.000 TL’si için 8.700 TL, fazlası için % 27, 600.000 TL’nin 180.000 TL’si için 44.070 TL, fazlası için % 35, 600.000 TL’den fazlasının 600.000 TL’si için 191.070 TL, fazlası için % 40 gelir vergi dilimi uygulanmaktadır.

Çalışanların brüt maaşından SGK işçi payı ve işsizlik sigortası işçi payının düşülmesi sonucunda kalan bakiye tutarla gelir vergisi matrahına esas olan tutar olarak adlandırılır. Bu gelir vergisi matrahı hesaplamalarına göre bir asgari ücretli yıllık 35 bin 316 liralık brüt gelirinin 11 bin 669 lirasını gelir vergisi olarak devlete ödenmektedir. Asgari ücretli yıllık gelir vergisi matrahından dolayı elinde sadece 23 bin 647 lira kalmaktadır. Asgari ücretlinin bu şartlar altında geçinebilmesinin olanakları ortadan kalkmaktadır.

Resmin bütününe baktığımızda Türkiye’de en yüksek gelire sahip % 20’lik kesimin gelirlerden aldığı pay % 47,6 iken en düşük gelire sahip % 20’lik kesimin aldığı pay % 6,1 olarak vergilerden aldığı paylarda ciddi derecede eşitsizlik olduğunu rahatlıkla görebiliriz. Dolayısıyla hem ekonomik kriz hem de covid 19 salgını dolayısıyla geçim sıkıntısı yaşayan başta asgari ücretli ve emeklilerin yaşadığı eşitsizliği ortadan kaldırmak bir zorunluluktur. Aksi halde bu vergi dilimiyle çalışandan kesilen ücretle çalışanların yaşam koşulları önlenemez derecede kötüleşecektir. Bu eşitsizliğin ortadan kaldırılmasının ön adımı başta asgari ücret ve emekliler olmak üzere dar gelirli çalışanların gelir vergisinden muaf tutulmasıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 —193 sayılı kanun kapsamında, hem ekonomik kriz hem de covid 19 salgını nedeniyle dar gelirli çalışan ve emeklilerin asgari yaşam koşullarını korumak amacıyla 193 sayılı gelir vergisi kanunun 103. Maddesindeki gelir vergisi oranlarını yıllık 50.000 bin TL geliri olan çalışan veya çalışmayanların lehine düzenlemeyi amaçlamaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/10/1960 tarihli ve 193 sayılı Kanunun 103'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, yıllık geliri 50.000 TL olan dar gelirliilerin muaf olması esas alınarak yeniden düzenlenmiştir.

“Gelir vergisine tabi gelirler;

98.000 TL'nin (120.000 TL) 40.000 TL'si (49.000 TL) için 7.100 TL (8.700 TL) (ücret gelirlerinde 148.000 TL'nin (180.000 TL) 40.000 TL'si (49.000 TL) için 7.100 TL), (8.700 TL) fazlası	% 27
500.000 TL'nin (600.000 TL) 98.000 TL'si (120.000 TL) için 22.760 TL (27.870 TL) (ücret gelirlerinde 500.000 TL'nin (600.000 TL) 148.000 TL'si (180.000 TL) için 36.260 TL), (44.070 TL) fazlası	%35
500.000 TL'den fazlasının (600.000 TL) 500.000 TL'si (600.000 TL) için 163.460 TL (195.870 TL) (ücret gelirlerinde 500.000 TL'den (600.000 TL) fazlasının 500.000 TL'si (600.000 TL) için 159.460 TL), (191.070 TL) fazlası	%40

oranında vergilendirilir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.